

Verdens uorden

Verden kan være blevet for rodet at forstå for selv *Udenrigs*' kloge læsere. Men der er hjælp at hente i dette nummer, hvor Ole Wæver indledningsvis giver nogle redskaber til orientering i de kommende årtiers storpolitik.

Den kolde krigs såkaldte bipolaritet, hvor vi kendte venner fra fjender, er vejet for et kaos, som der skal nye begreber til at forstå. Vi troede, da USA efter Sovjetunionens fald stod tilbage som eneste supermagt, at vi havde fået en unipolær verden, en ny verdensorden. Det var en misforståelse!

Tænkertanken IISS's årlige strategiske statuskonference så muligheden for atomspreddning som den farligste faktor til ændring af det globale spil. Men andre globale udfordringer som klimaet og kampen om ikke mindst energiresourcerne kan blive langt vigtigere, end om Iran får atomvåben. Det kaldes umuligt for os at leve med. Men mon ikke verden bare må lære det?

USA vil ikke opgive sit globale lederskab, men tiden hvor verden så ud til at være unipolær er endegyldigt forbi. Regionale spil bliver i stadig højere grad den centrale drivende kraft. Det giver grund til en vis optimisme, at erkendelsen af fælles interesser i blandt andet at håndtere

klimaforandringer vokser. Men virkeligheden viser, fælles interesser ikke garanterer fælles handling. Og det afsporer kun at anklage opstigende magter som Kina, Indien og Brasilien for at fralægge sig ansvaret for at sikre orden, når de gamle stormagter ikke viser evne til det. Man må som europæer fortvivles over fraværet af opfindsomt lederskab i vores egen region.

Afslutningen på en epoke, hvor supermagterne USA og Sovjetunionen styrede gennem terrorbalance, blev ikke – som mange håbede – afløst af en ny verdensorden, men af verdensorden. Og så skabte al snakken om opstigende stater som Kina, Indien og Brasilien ganske andre perspektiver for verden.

Den globale finanskrise var med til at ændre det globale spil. Det svære er at finde ud af, hvor meget den har ændret og om den har ændret nok. Det er en ny verden, hvor de færreste ved, hvad begreber som 'normal' eller 'neutral' nu betyder.

Vi håber med de følgende nedslag i nogen af de markante omvæltninger mellem stater og regioner at give bidrag til at bringe forvirringen op på et højere plan.

Redaktionen